

Streszczenie rozprawy doktorskiej mgr Tomasza Krzyżewskiego /j.polski/pt:

„Zakaz konkurowania w polskim i unijnym prawie antymonopolowym”

Przedmiotem rozprawy doktorskiej była analiza warunków dopuszczalności stosowania przez przedsiębiorców w ramach współpracy ze swoimi kontrahentami, instytucji zakazu konkurowania. Klauzule tego typu są powszechnie wykorzystywane w obrocie handlowym i jako takie wymagają uregulowania w sposób, który pozwoliłby organom ochrony konkurencji na identyfikację praktyk wywołujących antykonkurencyjne skutki rynkowe. Efekt ten może zostać osiągnięty poprzez wykorzystanie do oceny antymonopolowej tzw. podejścia ekonomicznego polegającego na przeprowadzeniu każdorazowo analizy wpływu danej praktyki na panującą na rynku konkurencję. Takie podejście może jednak powodować brak pewności prawnej po stronie przedsiębiorstw. Z tego powodu kluczowe znaczenie ma wypracowanie zasad oceny antymonopolowej zapewniających równowagę pomiędzy dwiema wartościami: umożliwieniem identyfikacji praktyk antykonkurencyjnych oraz zapewnieniem przedsiębiorcom wystarczającego poziomu pewności prawnej. Autor sformułował hipotezę, że w polskim i unijnym prawie antymonopolowym taka równowaga została osiągnięta.

Analiza obejmowała reguły konkurencji dotyczące antykonkurencyjnych porozumień, nadużywania pozycji dominującej i kontroli koncentracji. Pozwoliło to na przeanalizowanie instytucji zakazu konkurowania w sposób całościowy, biorąc pod uwagę specyfikę poszczególnych obszarów prawa antymonopolowego. W celu weryfikacji hipotezy autor przeanalizował nie tylko obowiązujące przepisy prawa powszechnie obowiązującego, ale także wydane przez organy ochrony konkurencji akty prawa „soft law” (takie jak Wytyczne Komisji Europejskiej w sprawie ograniczeń wertykalnych), wyroki polskich i unijnych sądów, a także decyzje wydane przez Komisję Europejską i Prezesa UOKiK.

Przeprowadzone badania pozwoliły na częściowe potwierdzenie postawionej hipotezy. Autor doszedł do wniosku, że osiągnięto wystarczającą równowagę pozwalającą polskiemu i unijnemu organowi ochrony konkurencji na identyfikację praktyk antykonkurencyjnych i gwarantującą przedsiębiorcom wystarczający poziom pewności prawną w przypadku porozumień antykonkurencyjnych, w tym porozumień zawieranych między przedsiębiorstwami działającymi na tym samym rynku oraz porozumień zawieranych między podmiotami niebędącymi konkurentami. W odniesieniu do nadużycia pozycji dominującej teza została potwierdzona częściowo. Przeprowadzone badania wykazały bowiem, że równowaga nie została zapewniona ze względu na brak spójności orzeczeń sądów UE i decyzji Komisji Europejskiej z regułami oceny antymonopolowej wypracowanymi w Wytycznych Komisji

skutkiem czego przedsiębiorcom nie został zapewniony wystarczający poziom pewnością prawnej w zakresie udzielania rabatów lojalnościowych (lub rabatów powodujących taki skutek), która to praktyka jest powszechnie stosowana przez przedsiębiorców posiadających pozycję dominującą. Jeśli chodzi o kontrolę koncentracji, hipoteza została potwierdzona w odniesieniu do prawa unijnego. W przypadku prawa polskiego przeprowadzona analiza doprowadziła do odrzucenia tezy o wypracowaniu reguł pozwalających na identyfikację antykonkurencyjnych zakazów konkurowania. Ponadto, przedsiębiorcom nie został zapewniony wystarczający poziom pewności prawnej w zakresie oceny przedmiotowego ograniczenia przez Prezesa UOKiK i sądy.